

Zwierzęta zimą. Dokarmiać czy nie?

Okres jesieni i zimy to trudny czas dla dzikich zwierząt, które mają ograniczony dostęp do pożywienia oraz wody. Musimy pomagać zwierzętom przetrwać zimę. W okresach srogiej zimy leśnicy wykonują szereg prac, aby ułatwić bytowanie zwierzyny. Najczęściej wystarcza odśnieżanie dróg leśnych i miejsc występowania naturalnego pokarmu, jak borówka czernica czy wrzos. Przed niedostatkiem wody chroni natomiast podanie soczystej karmy – buraków, marchwi, ziemniaków czy jabłek. Karma jest dostępna w paśniki czy buchtowiska. To nie wszystko. Dużą rolę w odżywianiu zwierzyny i zapobieganiu chorobom odgrywiają składniki mineralne, zwłaszcza sól. Zapotrzebowanie na nią pokrywane jest z naturalnego żeru, karmy oraz częściowo z lizawek. Czym są lizawki? To drewniany słupek z kostką soli umieszczoną na jego wierzchołku. Zwierzęta chętnie ją zlizują.

JAK MĄDRZE DOKARMIĆ PTAKI?

Ptaki duże
z parków miejskich
np. łabędzie nieme, kaczki krzyżówki

Ptaki małe,
które przylatują do karmnika
np. sikory, kosy, dzięcioły, kowaliki, gile, dzwońce, raniuszki, mazurki, wróble, szczygły, grubodzioby

GDZIE DAJEMY JEŚĆ
Nie wrzucamy pokarmu do wody!
W miejscu spokojnym i czystym (na trawniku w parku, nad brzegiem rzeki).
Powinno być na tyle odosłonięte, aby w razie zagrożenia ptaki mogły zareagować, uciec i bez problemu wzbic się w powietrze.

GDZIE USTAWIAMY KARMNIK
Z daleka od zagrożeń (dróg, legowiska psa, kota, dużej liczby ludzi, okien budynków).
W miejscu dobrze widocznym, umożliwiającym swobodne wzbicie się do lotu. Dobrze, aby w pobliżu było drzewo czy krzew, gdzie ptaki mogą usiąść, zjeść i odpocząć.

Pamiętaj!

- Dokarmianie zacznij dopiero, gdy będzie duża pokrywa śniegu
- Jeśli zacząłeś dokarmiać ptaki, rób to regularnie i pilnuj, żeby jedzenia nie zabrakło
- Nie używaj soli!
- Nie dokarmiaj chlebem
- Nie syp nadmiaru karmy
- Obok karmnika postaw poidelko ze świeżą wodą
- Dbaj o higienę karmnika i miejsca dokarmiania

CZYM DOKARMIAMY

Ziarna zbóż
(słonecznik pastewny, proso, kasze, kukurydza, płatki owsiane)

Gotowane warzywa
– pokrojone, **nie solone!**
(marchew, ziemniaki, buraki, kapusta)

Drobne ziarna zbóż
(słonecznik pastewny, proso, czarnuszka, płatki owsiane i ryżowe)

Słonina
(niesolona, nie może wisieć dłużej niż 2 tyg.)

CZYM DOKARMIAMY

Pyzy dla ptaków
(gotowe mieszanki tłuszczowo-nasienne w formie kul lub dzwonków w papierowym kubku)

Orzechy
(włoskie, ziemne niesolone, laskowe) oraz **suszone owoce** (niekandyzowane)

KARMNIK TUBOWY NA ORZECHY

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

Właściwe dokarmianie zwierząt to prawdziwa sztuka, ponieważ z dostarczaniem pokarmu nie można przesadzać. Najważniejsze jest dokarmianie zwierzyny w warunkach ekstremalnych, które mogą zagrażać ich życiu. Nie powinno się tego robić podczas łagodnych zim, wtedy zwierzęta powinny radzić sobie same w zdobywaniu pokarmu. „Dokarmianie” jak sama nazwa wskazuje jest częściową pomocą zwierzętom w trudnych warunkach środowiskowych.

Zwierzęta nie mogą „zapomnieć”, jak szuka się pokarmu samodzielnie w lesie. Dokarmiać należy systematycznie i w stałych miejscach. Nie należy podawać karmy przez cały rok, gdyż w pozostałych sezonach – las i pola wyżywią dzikie zwierzęta. Należy pamiętać, że zwierzęta leśne można dokarmiać tylko w porozumieniu z leśniczym lub przedstawicielem koła łowieckiego. Osoby takie wskażą miejsca, gdzie można wyłożyć karmę. Trzeba zwrócić uwagę również na rodzaj dostarczanego pożywienia, ponieważ podanie niewłaściwej karmy może spowodować u zwierząt choroby, osłabienie organizmu, a nawet śmierć. Należy pomagać także ptakom. Trzeba pamiętać, że skrzydlatej braci nie należy podawać pieczywa, gdyż zawiera sól i substancje ulepszające oraz konserwanty. Ptaki mają ograniczone możliwości wydalania soli. Podawany im chleb powoduje często poważną chorobę - kwasicę. Karma dla ptaków powinna przypominać ich naturalny pokarm. Goście najczęściej odwiedzający „ptasie stołówki”, np. wróble, kosy i sikory, powinny w nich znaleźć drobną kaszę, słoneczniki, pestki dyni, jabłka, niesoloną słoninę oraz kule tłuszczowe. Większe ptaki, np. kawki, gawrony, chętnie jedzą grube kasze i ziarna. Podawana karma musi być świeża i czysta. Jej ilość jest różna w zależności od warunków pogodowych. W czasie odwilży wyklada się mniej karmy, podczas mrozów – więcej. Bardzo ważne jest również pojenie ptaków zimą.

Zachęcam do obejrzenia filmu pt. „Zimna – trudny czas dla zwierząt”

<https://www.youtube.com/watch?v=VRFkJsdTp6A>

Praca plastyczna

Proponuję wykonać karmnik dla ptaszków, poniżej przedstawiam propozycję wykonania takiej pracy plastycznej, można również popisać się własną twórczość i pomysłowością ☺

Opowiadanie „O zziębniętym Elemelku, pustym brzuszku i rondelku”

<http://zbajkaprzezswiat.blogspot.com/2019/04/o-wrobelku-elemelku-tom-i-o-zziebnietym.html>

Zachęcam do pokolorowania malowanek do opowiadania.

Poniżej przedstawiam kilka ciekawych zabaw, które sprawdzą i utrwalą Waszą wiedzę na temat zwierząt zimujących w Polsce:

Jak zimują zwierzęta? – grupowanie. <https://learningapps.org/view8423015>

Co robią zwierzęta zimą? – pasujące pary <https://learningapps.org/view1180852>

Wskaż ptaki odlatujące i zimujące – grupowanie <https://learningapps.org/view1253189>

Memory: Ptaki zimą <https://learningapps.org/view3133948>

Ptaki zostające w Polsce zimą – połącz w pary <https://learningapps.org/view2125601>

Ptaki zimujące i odlatujące na zimę <https://learningapps.org/view1103787>

Pomagamy zwierzętom – krzyżówka <https://learningapps.org/view4085931>